

u dertiden ser udtalt fra Dommerens Side paa et meget tidigt Tidspunkt i en Sag overfor den sigtede eller endogsaa overfor Videre. Man ser ganske vist undertiden i Pressen, at det hilses med Bifald, naar en Dommer har udtalt en saadan moralsk Fordømmelse af et eller andet Forhold. Men det har, som jeg allerede for et Par Aar siden sagde paa et Dommermøde, jo den meget ubehagelige Revers, at man efterhaanden opdrager Pressen til, at Folk, naar der præsenteres dem et eller andet moralsk utiltalende Forhold, venter, at Dommeren skal udtale en moralsk Tagen-Afstand eller moralsk Fordømmelse af det. Og en skønne Dag har man vel da den Situation, at en Dommer, som forholder sig korrekt overfor noget saadant, af Pressen faar det Notat, at det er dog besynderligt, at Dommeren ikke synes at finde noget som helst paafaldende i dette Forhold. Bortset fra de Tilfælde, hvor en Sag slutter med en Advarsel, maa Dommeren selvfølgelig afholde sig fra den Sags Tilkendegivelser, han maa optræde køligt, objektivt og fremfor alt upartisk, saa længe Loven ikke byder ham at tage Parti. Men dér maa man ikke glemme, at saaledes som Loven er, paalægges det ham Gang paa Gang at tage sit Parti i Sagen. Naar han beslutter sig til at fængsle en Mand, har han for saa vidt taget Parti mod denne Mand, som han har sagt: der er saa meget, der peger paa din Skyld, at jeg finder, her foreligger Grunde til at fængsle dig. Denne Retsplejelovens hele Ordning bør man efter min Mening ikke glemme, naar man taler om Dommernes Optræden under Sagerne.

Man har i den sidste Tid af og til talt om „Dommervældet“. Jeg tror, det er noget overdrevet, men ogsaa dér ønsker jeg at gøre opmærksom paa, at Systemet i hvert Fald for de civile Sagers Vedkommende netop afgjort søgte sin Berettigelse og sit Fortrin i dette, at Dommeren skulde være mere aktiv, skulde gribe mere ind i Procesledelsen, end han tidligere havde gjort. Jeg tror, som sagt, at Klagerne er overdrevne, men jeg tror alligevel, at man fra Dommernes Side bør lytte dertil.

Og naar man Gang paa Gang har hørt den Klage, at Dommeren tager Parti for Anklagemyndigheden — det er særlig kommet frem i Pressen i Anledning af den sidste Barnemordssag —, saa tror jeg, at ogsaa denne Opfattelse beror paa en Misforstaaelse, i alt Fald for det langt overvejende Flertal af Dommernes Vedkommende. Men ogsaa her tror jeg, man bør lytte til disse Røster og stræbe at undgaa enhver Ting, der kan

give blot Skindet af, at noget saadant kunde tænkes. Man bør fra Dommernes Side undgaa de ensidige Konferencer med Anklagemyndighedens Repræsentant; ved saadanne Konferencer bør efter min Mening Forsvareren være til Stede. Og man bør undgaa en Sammenblanding mellem Anklagemyndighed og Domsmyndighed. Derfor finder jeg det for mit Vedkommende urigtigt, at man i en længere Tid har haft fungerende som Rigsadvokat en tidligere Statsadvokat, som var udnævnt til Dommer i Østre Landsret.

Naar man nu undersøger Grundene til de mange uheldige Afgørelser, bør man paa den anden Side ikke glemme, idet man retter Anken mod Nævningerne, at Statsadvokaten, Forsvareren og Retten undertiden ved Spørgsmaalsstillingen spænder Buen unødvendigt højt. Dér vil jeg gerne henlede Opmærksomheden paa det Forslag, der er fremsat af Landsretsdommer, Dr. juris Troels Jørgensen i „Ugeskrift for Retsvæsen“ om en Ændring i Retsplejelovens § 890, hvorefter visse Tillægsspørgsmaal ikke kan nægtes stillet, hvis Retten finder, at der foreligger Bevisdata til Støtte derfor. Den Udvikling, min Kollega har givet, forekommer mig rigtig, at der kan opstaa en Konflikt for Nævningerne dér, en Konflikt, som ikke er nødvendig, og som man derfor bør undgaa. Hvis Retten nægter et Tillægsspørgsmaal stillet, f. Eks. om Anvendelse af § 39 om nedsat Tilregnelighed, men Nævningen finder, at det burde være stillet, saa stiller man Nævningen i en meget vanskelig Kasus. Han taar et Hovedspørgsmaal forelagt, som han efter sin bedste Overbevisning maa besvare med ja, men han savner dette Tillægsspørgsmaal — og her er Nævningen jo paa lovlig Grund, her er han paa det Omraade, som Loven anviser ham — om § 39, som vilde berettigede ham til at fremtvinge den lavere Straf, som han her, med Loven i sin Haand, har Ret til at kræve. Der opstaar her en Konflikt for Nævningen, han stilles overfor dette enten at maatte svare ja til Hovedspørgsmaalet, hvorved vedkommende faar for streng en Straf, eller imod det, han egentlig mener, at svare nej til Hovedspørgsmaalet, hvorved vedkommende altsaa gaar helt fri. Saa kunde man sige: Ja, men Retten kan bare tillade, at disse Tillægsspørgsmaal stilles. Men dér forekommer det mig, at Landsdommer Troels Jørgensen har Ret, naar han siger, at det kan Retten ikke, for den vilde derved sige til Nævningen, at der foreligger Bevisdata til Støtte for dette Tillægsspørgsmaal, og saa